

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnine prejema upravištvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznaniila (inserati) se sprejemajo in velja trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 116.

V Ljubljani, v soboto 21. maja 1892.

Letnik XX.

Radikalna demonstracija.

IV.

Kakor čitateljem že znano, je bila vlada prepovedala prvo in glavno točko, ki je bila na vsopredu nedeljskega shoda „Slovenskega društva“; vendar pa ta prepoved radikalne gospode ni spravila v zadrego, ker navzlic temu so povedali, kar jim je težilo srca, uneta za narod in domovino.

Dregnili smo bili v sršenovo gnezdo, ko smo njih demonstracijo imenovali komedijo. Bili so nekda grozno „vzrujani“, ob enem pa „židane volje“, ko so verno vlekli na ušesa sladkodoneče govore svojih prvakov. Iz teh govorov pa sklepamo, da smo vso zadevo označili s pravim imenom, kajti mi smo jasno imenovali komedijo le prvo točko, zaradi katere se je vprizorila vsa demonstracija na migljaj mladočeskini somišljenikov.

Tako je g. dr. Tavčar hotel smešiti nameravani „Katoliški shod“, češ, da bodo v tej „veliki komediji“ nastopali različni komedijantje v čraih in rudečih talarjih“. Bolj neslano g. dr. Tavčar pač ni mogel izraziti svojega političnega mišljenja. Slišali smo mnogo odličnih meščanov, ki niso ravno „klerikalci“, da je taka „persiflaža“ netaktna in nedostojna za omikanega moža.

Gosp. dr. Tavčar pa ima poseben „pasijon“ na prevzvišenega knezoškofa ljubljanskega. Kadar govori ali piše, zabeli svojega duha neslastne proizvode z neprebavnimi dovtipi. Njegovo glasilo pa dostavlja takim frivolnim „schlager-jem“ stereotipne „Ironičen smeh. Čujte! Burna veselost itd.“ Jako karakteristično!

Tako je rekel na shodu mej drugim: „Tam (za šentpetersko vojašnico) ima škofija ljubljanska nekaj peščenih njiv, ki ji na leto čistega dohodka ne dajejo nad 300 gld. Po tem dohodku soditi, bil bi ta svet s 15.000 gld. preplačan. Ali naš prevzvišeni škof zahteval je od dežele najprej 39.000 gld., potem 35.000 gld., in končno so ga z veliko težavo preprosili, da ga je oddal za 28.500 gld. To vse za svet, ki nima nikake prihodnosti

ter donša letnega dohodka pičlih 300 gld.! Umestno se mi je zdelo, da se je pribil na steno ta slučaj in to v namenu, da bode ljubljansko meščanstvo vedelo, v kojem taboru so njegovi prijatelji.“

Nato se je gosp. doktor oddahnil, ker od vseh strani mu je donela pohvala za njegove — čenčce.

Na to odgovorimo le toliko, da je dal deželni odbor še prej, predno je bila kaka kupna cena nastavljena, izkopati na tem zemljišču jamo, da se prepriča o kakovosti zemlje in stavbinskega sveta, in čujte! Na teh „peščenih“ (?) tleh moralo se je kopati 1 meter 70 centimetrov (torej skoro 1 seženj) globoko, da so prišli do peska, toliko je bilo na tem kraju rodovitne prsti. Gledé na to poskušajo pač živa duša ne more govoriti o peščenih tleh.

Dalje trdi, da je naš prevzvišeni škof zahteval od dežele najprej 39.000 gld., kar je popolno izmišljeno, ker takoj prva kupna cena se je glasila na 35.000 gld. in se je le reklo, da z ozirom na to, kako se stavbinski prostori prodajajo v bližnji sosesčini, bi ne bilo nikakor pretirano, ampak popolno opravičeno, ko bi se za 12 oral in 297 štirj. sežnjev obsegajoče zemljišče zahtevalo 39.000 gld. in le z ozirom na dobrodelni namen, kateremu bo služilo bolnišnično poslopje, se je znižala ta svota za 4000 gld. In kar se slednjič tiče končne kupne cene 28.500 gld., moramo resnici na ljubo omeniti, da je za krasno, ravno, rodovito, lepo arondirano zemljišče, tik mestne meje in tik Ljubljane ležeča, cena tako nizka, da si sme deželni odbor čestitati, da omenjenega zemljišča ni imel v svojih pesteh dedič g. Lukmana, gosp. dr. Tavčar, ker v tem slučaju bila bi cena vse druga in deželni odbor bi bil rad odštél vsaj 50.000, ako bi bil hotel prostor imeti.

Sploh je pa cena stavbinskega sveta v Ljubljani in bližnji okolici zadnja leta mnogo poskočila — kar je skusil nedavno tudi mestni zastop ljubljanski — in vendar je prodalo ljubljansko škofijstvo imenovano zemljišče ceneje, nego se je prodalo že

pred šestimi leti sosedno zemljišče. Sicer so pa najbližnji sosedje najboljši cenitelji sveta in kakšno ceno so ti napravili? Ob cesti seženj po 3 gld., ob vodi pa po 2 gld., torej počez po 2 gld. 50 kr. štir. seženj bi ne bilo preplačano. To pa bi zneslo okroglih 50.000 gld. Tako cenitev ljudstva! V istini je pa škofijstvo prodalo zemljišče po 1 gld. 46 kr. štir. seženj.

Prepričani smo, da bi deželni odbor tako ugodno ležečega sveta za to ceno ne bil dobil nikjer. Dr. Tavčar je tudi mestni oče, in bi lahko vedel, kako je mesto plačevalo stavbinski svet in v kakšnih legah. — Omenimo naj tudi, da so se enako daleč od mestnega središča ležeči stavbinski prostori, a po kakovosti mnogo slabiji, prodajali celo po 3 gld. 90 kr. štir. seženj, in da so se mnogo dalje iz mesta ležeči prostori prodajali po 2 gld. Dr. Tavčar pa je nalašč zamolčal, da deželi ne bode treba graditi kanala iz nove bolnišnice, ki bi stal najmanj 30.000 gld., ko bi se poslopje gradilo na prejšnjem svetu gori vstric Šiške. To se pravi, z zlobnim namenom ljudstvu pesek metati v oči!

Konečno pa povemo dr. Tavčarju še na ušesa, da škof ljubljanski nima nikake pravice, škofijski svet poljudno podarjati, ker on ni lastnik, ampak le uživalec, kateremu cerkveni zakoni pri oskrbovanju prebendinega premoženja stavijo meje, katerih pri najboljši volji ne sme prekoračiti. On nima tiste prostosti, kakor si jo jemljeta in prisvajata dr. Tavčar in njegov oproda, ki menita, da smeta z mestnim premoženjem in svetom delati „regale“.

Vzlasti pa bi bogati advokat dr. Tavčar ne smel kamenja metati iz steklene svoje hiše. Naj se spomni na 19. dan julija 1891. leta, ko je bil na Vrhniki. Tisti idilični malin pri mostu, ki veže Vrhniko s Hribom, mu je gotovo še v spominu. Kako lahko bi bilo njemu kot pooblaščenecu dedičev rajnega g. Lukmana, da bi bil odstopil vogel imenovanega malina proti primerni odškodnini. Toda „štiritisočasti“ doktor kot za vse lepo in vzvišeno uneti rodoljub ni privoščil vrhniški občini, da bi mogla izvesti most v ravni črti in tako odstraniti

LISTEK

Črtica o somatologiji.

(Po predavanju dr. Žlobudrala priobčujo za kratek čas Lužarjev Francelj.)

3. Lasje.

Glavo pokrivajo lasje, kar je zanjo velika dobrota, ker človek, dokler jih ima, izhaja tudi lahko brez pokrivala, kar vidimo pri otrocih, zlasti na kmetih. Zelo verjetno pa je, da so tudi odrasli ljudje hodili brez pokrival, dokler še ni bilo klobučarjev, slamnikarjev, krznarjev in polharjev, — kar je v nekaterih vročih krajih še sedaj v navadi.

Lasje so razne barve in kakovosti: črni, rjavi, zagoreli itd., dobé se celo konstanjevi; na starost pa postanejo vsi enake barve: beli (sivi). So sicer tudi ljudje, ki imajo že od rojstva bele lase, čeravno so taki ljudje redki, kakor bele vrane. Po kakovosti se lasje navadno ločijo v voljne (mehke) in trde. Barva in kakovost las sama po sebi ni sicer nič posebnega, vendar pa ljudje včasih človeka ravno po tem sodijo, kakšne nature da je. Kedor ima n. pr. črne in zavihane, pravijo, da je

srborit (da se rad pretepa); človek z zagorelimi pa je že, kakor da bi „na korajžo“ klical, in tacega se je najbolj bati („ta rjavi — je ta pravi“), — kar pa seveda ni vselej res. Tako tudi ni še dokazano, da bi bil človek z mehкими lasmi vselej mehke (voljne) in oni s trdimi lasmi vselej trde (trdosrčne) nature.

Po zakonu vzajemnosti morali bi lasje čakati toliko starost, kakor človek; a izkušnja kaže veliko izjem. Uzrokov za to je več. Enemu jih vzame bolezen (zlasti vročinska), drugemu skrbi (ki jih navadno tudi prevlečejo z belo barvo), drugim — kakor trde zdravniki — tudi nerodno življenje. Komur ni všeč prvotna barva las, dá jim lahko tudi drugačno. Najbolj „učinkujoče“ sredstvo za to je baje jazbečeva mast. Kedor ne verjame, lahko poskusi.

Kakor se v mahu rada zaredi različna golazen, tako tudi v lase lahko zaleze neke posebne vrste živalica, ki človeku prizadeva „srbečico“. Ugaja ji posebno otročja glava, pa tudi pri starih ljudeh, če so zanikrni, ima ugodno pašo. Pri otrocih čuti se brez skrbi, ker vé, da je sami ne bodo preganjali; pri starih pa se zanaša najbrže na njih neobčutljivost, čeravno pravi o njej pesem, da tam

noč in dan ni počitka,
kjer njena armada leži.

Ob smrti človeka prostovoljno zapusti.

Kedor pride ob lase, odškoduje ga natora s tem, da mu ravno na nasprotni strani dá vzrasti brado, ki marsikomu (če jo sme nositi) tudi obraz polepša. Vrednost ima pa še več, kakor lasje, ker „na brado“ se marsikaj dobi, na lase pa nič.

Da bi pa dolgost ali kratkost las kaj vplivala na pamet, ni verjeti, čeprav se včasih sliši: „dolgi lasje, — kratka pamet“, ali pa narobe. Lase večkrat rabimo za podobo v govorjenju, n. pr. „Več ima dolgov, kakor las na glavi,“ — „le za las je manjkalo (posebno pri lovecih v navadi)“ — „tudi za las ni resnice na tem“, ali: „jezični doktor je človek, ki zna razcepljen las še enkrat razcepiti.“

Kakor se je nekda sraka lišpala s pavovim perjem, tako delajo tudi dandanes nekateri ljudje, da razven svojih nosijo tudi tuje lase, zlasti, če že svojih več nimajo. Lasje niso le lepota naše glave in bramba zoper vročino in mraz, marveč marsikomu (posebno če ima prav goste) tudi zabranijo, da ne pride iz tepeža domov z razbito glavo.

Lasje so svoje dni igrali tudi važno ulogo pri odgojevanju mladine, kakor poje pokojni Jurij Naborč:

neprilicni in za promet nevarni ovinek ceste! In še več! Niti kupne cene malina od strani občine ni hotel potrditi, dasi bi ga bila občina tudi za to ceno kupila, kakor se je prodal pozneje. In ker se je pri prodaji drugih stavb v zadnjem trenutku brzojavno odpovedala prodaja edinega malina, primorana je bila občina naenkrat sredi decembra napraviti železen most ter radi nujnosti oškodovati se za par sto goldinarjev, česar bi ne bilo treba, ko bi se s prodajo malina ne bilo tako postopalo. Tako torej, g. doktor neizkaljenega rodoljuba in prijatelja slovenskega naroda! Medice, cura te ipsum!

Nov denar.

Iz državnega zbora, 19. maja.
(Konec.)

Takozvani bimetalisti hočejo, da bi imeli srebrni in zlati denar, ker te dve dragi kovini sta v zadnjih desetletjih pokazali se dokaj prerazlični v svoji vrednosti. Sicer se pa ne misli izpodriniti ali odpraviti srebra iz denarnega prometa, gre se le za to, da se srebrna vrednota odpravi. L. 1840 do 1858 imelo je srebro 14 odstotkov azijske, od leta 1859 do 1865 je poskočilo na 23 odstotkov, leta 1874 pa je zopet padlo na 5 odstotkov, in sedaj nima nobene azijske. Kakor so sedanje razmere te kovine, ko se neizmerno mnogo srebra vsako leto iz rudnikov, posebno v Ameriki, dobiva, tudi ni misliti, da bi se srebro še kedaj moglo v vrednosti vzdigniti. Leta 1878 imelo je srebro že 5 odstotkov azijske, pa takrat imelo je zlato že 15 odstotkov. Ne da se ugovarjati, da bi naša država, ki ima več milijard dolga, mogla tako imenovani nefundirani dolg izplačati v srebru, tako pa tudi sleherni dolžnik. Pa s tem bi bili upniki grozno oškodovani. Poprej je bilo vrednostno razmerje med srebrom in zlatom kakor 15:5:1, to je 15 $\frac{1}{2}$ funta srebra toliko velja, kakor 1 funt zlata.

Finančni minister je izrekel prepričanje, ko je v temeljeval svoje predloge, da ni vse tako, kakor bi moralo biti, pa tudi to, kar obstoji, ni dobro in zato ne more pritrditi onim, ki pravijo, pustimo vse pri miru, pri starem, ker silno nevarno je vse to nameravano podjetje. Ne morem zatajiti, da sem tudi jaz nagnjen bil k temu mnenju, ker z dosedanjim denarno veljavo smo dosegli, da je naš denar pridobil si velik kredit v inozemstvu in da se je naše denarno stanje posrečilo toliko vrediti, da je naše državno gospodarstvo izkazalo že precejšnje presežke in poprejšnji primanjkljaji so že zginili.

Finančni minister pa spominja na razmero, da je srebro tako naglo zgubilo svojo azijo in kdo da je nam porok, da se sedanje stanje ne predrugeči. Zato treba napraviti trden sklep, da se take hitre menjave onemogočijo.

Vsekako bo vravnava stala mnogo milijonov, ker treba bo več sto milijonov goldinarjev najeti novega dolga, da s tem kupimo potrebno zlato. S tem bo mogoče, da se stalno vredni naša denarna vrednota, ker denar mora imeti stalno svojo vrednost, ne pa kakor dosedaj, ko se je njega vrednota od meseca do meseca, od tedna do tedna, celó od dne do dne menjavala, tako da trgovec nikdar ni

znal za trdno računati, kaj bo skupil v inozemstvu za svoje izposlano blago. Denar mora biti stalen v svoji vrednosti, kakor je stalna mera n. pr. v metru, ki ne sme biti nikdar krajši, nikdar daljši. Zato se mora delati na to, da našo denarno veljavo odtegnemo vedni menjavi vrednosti srebra.

Kakor sem že omenjal, so nekateri, ki zahtevajo, da za sedaj ni treba vpeljati nove veljave. Ti zahtevajo, da mora vlada preklicati prepoved, kakršno je izdala leta 1879, da se namreč ne sme več kovati, oziroma izdelovati srebrni denar na račun privatnih oseb. Ko bi se dala prostost kovanju srebrnega denarja, doseglo bi se, da bi naša papirnata vrednota prišla do vrednote srebra. Tako razmero želijo osobito dolžniki, ki bi z malo vrednim denarjem mogli poravnati svoje dolgove. A nasledki bili bi grozni in vrednost denarja sploh bi povzročila popolno prekucijo.

Zopet druga stranka goji nado, da se bo naša sedanja denarna veljava še zdatno zboljšala, in to bi osobito upnikom bilo v korist. Zato ti pričakujejo, da se zopet zboljša in povzdigne vrednost srebra in so mnenja, da se zopet povrne vrednostno razmerje med srebrom in zlatom kakor 15:5:1.

Finančni minister pa je s povzdignem glasom poudarjal, da noče, da bi naša denarna veljava padla, ne da bi se povzdignila, zato pa hoče, da se stalno vredni, to pa, da ne bo ne upnik, ne dolžnik, sploh nihče oškodovan in moral trpeti. Zato namerava to doseči s tem, da ne bo pustil več kovati srebrnega denarja, na drugi strani pa hoče zabraniti, da ne bo rasla vrednost denarja, s tem, da se stalno določi relacija, to je, da je naša veljava za bodoče nasloni na vrednost zlata.

In prav to vprašanje vzbuja največjo pozornost. Nekaterim od finančnega ministra nasvetovana relacija ni dovolj visoka, drugim je prenizka. Minister je določil relacijo ali razmerje, da se bo iz enega kilograma čistega zlata 3280 kron, oziroma iz enega kilograma denarnega zlata 2952 kron izkovalo.

Nove krone kovane bodo torej iz 900 tisočdelov zlata in 100 tisočdelov bakra. V tem tedaj obstoji relacija, s katero je doseženo, da se more z določeno svoto zlata sleherni plačilo, katero se ima izvršiti v avstrijski veljavi, poravnati, in s tem se doseže, da je vrednostna točka za našo veljavo v bodoče določena množina zlata.

Nasprotna stranka vpraša: Zakaj pa se mora ravno v sedanjem času določiti relacija, zakaj ne pozneje, ko bo zlato že nakupljeno?

Slučajnosti hoče minister odpraviti, ter noče, da bi bila naša avstrijska denarna veljava odvisna od dne do dne od raznih slučajnosti. Da je pa to relacijo izbral, po kateri bo naš sedanj avstrijski goldinar veljal toliko, kakor 2 franka in 10 centimov, prišel je po sledečih razlogih. Izbral je srednjo razmero, katero je izračunal iz dobe od leta 1879, ko smo našo denarno veljavo deloma izločili od srebra, do najnovejše dobe. Nikdar pa ne bi hotel, — tako pravi finančni minister, — podati roko svojo za razne spekulacije, ampak pravica mora za vse enako veljati, toliko za upnike, kolikor za dolžnike.

Opravičeval je nadalje minister, da je prav sedaj predložil te načrte, deloma s tem, da je dal razumeti, da je v to prisiljen z ozirom na ogersko vlado. Žal, da imajo Ogri toliko moč, da se mora naša državna polovica, ki nosi 70 odstotkov vseh bremen od skupnih državnih dolgov in stroškov, vedno vdati zahtevam ogerske državne polovice!

Opozarja tudi minister, da trgovinska pogodba z Nemčijo in Italijo zahteva kot posledico, da tudi naša država vredni svoj denar, in sicer na podlagi enake denarne veljave, kakoršno imata te dve državi, to je zlata.

Se le s tem, da se stalno vravnava naš denar na podlagi zlata veljave, bode se izdatno pospešila kupčija, izvoz našega blaga. In prav poljedelci, kakor tudi obrtniki, ki izvažajo svoje pridelke in izdelke, imajo pravico zahtevati, da se denarne razmere stalno vredé.

Pa tudi oni krogi, ki živijo od rent ali obrestij svojih kapitalov, imajo svojo korist, da se razmere producentov ali pridelovalcev ne menjavajo, ker njim so obresti zagotovljene toliko bolj, kolikor bolj izhajajo pridelovalci.

Na tretje vprašanje „Ali so naše denarne razmere v kaki nevarnosti?“, odgovoril je finančni minister, da treba le opazovati, kaj se gledé srebra godi in vrši v Zjedinjenih državah severne Ame-

rike. Spominjamo se še lahko groznih razlik v vrednosti srebra v letu 1890., in kaj bi se zgodilo, ko bi se prosto kovanje srebrnega denarja v Ameriki dovolilo, lahko je prevdariti. Zato mora naša država še za časa skrbeti za stalnost v vrednosti našega denarja.

S posebno odločnostjo je zagovarjal finančni minister, zakaj da se ne zaveže do gotovega časa zagotoviti, da se bode ne le v zlatu računalo, ampak tudi dejansko v zlatu izplačevalo. On pravi, da nikdar ne bode podal svoje roke v to, da bi pospeševal spekulacijo, katera pa bi morala neizogibno nastati, kakor hitro bi moral takoj vse zlato nakupiti. In prav ima, ker so že bili veliki bankirji zmenjeni, in so že ménili ter preračunili, koliko milijonov bodo pri tem zaslužili, da bodo zlato pokupili in naši vladi drago prodali.

Kako bode nov zlat denar, oziroma nova zlata veljava vplivala osobito na naše gospodarske, kmetijske in obrtne razmere, skušal bodem v prihodnjem članku razpravljati. —

Politični pregled.

V Ljubljani, 21. maja.

Notranje dežele.

Hrvatsko. Po nekem telegramu iz Zagreba dunajskim listom je sklenila zmerna opozicija, da za letošnje volitve ne postavi nobenih kandidatov, ker ne pričakuje nobenega uspeha. Če je to resnica, bodo v državnem zboru samo vladni pristaši stranke prava in Srbi, ki bodo pa najbrž podpirali vlado, ker s stranko prava itak ne morejo hoditi, ker jim odreka narodni obstanek na Hrvatskem. Posebnih uspehov opozicija najbrž tudi priborila ne bode, ker bode od vladne strani silno velik pritisk.

Ogersko. Tudi v zbornici poslancev je učni minister že naznanil, da hoče vpeljati za otroke iz mešanih zakonov civilne krstne matrike. Na ta način se hoče izogniti razporom s cerkvenimi oblastmi, kar se mu najbrž ne bode posrečilo. Duhovniki bodo še nadalje branili cerkvene pravice. Učni minister Csaky je pa dal razumeti, da bode s časom vpeljal splošne civilne krstne matrike. Sedaj pa še tega storiti ne more, ker nema sposobnih uradnikov. Poprej se mora preorganizirati uprava. Pravosodni minister je pa v liberalnem klubu napovedal še druge zakone proti cerkvi, mej drugim se cerkvi odvzame sodna oblast gledé sklepanja zakonov, kar bi pripeljalo do civilnega zakona. Vse kaže, da se na Ogorskem pripravlja hud kulturni boj.

Bosna. Arhimandrit in načelnik pravoslavne samoslana v Gomirju, Nikolaj Mandić, je imenovan metropolitom v Dolenji Tuzli. Kakor je znano, je bila vlada odstavila prejšnjega metropolita iz političnih uzrokov. Menda je imel neke čudne zveze z ruskim konzulom v Serajevu.

Vnanje države.

Nemčija. Shod katoliške stranke v Berlinu je sklenil držati se sledečih načel: 1. Potegovati se za v njenem vodstvu in delovanju zares svobodno cerkev, zlasti za svobodno delovanje vseh verskih zadev; 2. potegovati se za učno svobodo in pa za to, da bodo šole, ki se vzdržujejo iz javnih sredstev, se zakonito tako uredile, da bodo zadoščale zahtevam cerkve, starišev, države in občin, da bodo zlasti verske in se bode skrbelo za pristni cerkveni veronauk in pa pripuščal cerkvi potrebni vpliv na odgojo; 3. poganjati se za popolno enakopravnost katolikov v vsem javnem življenju. Shod se je tudi izrekel, da zmatra trodržavna zveza za potrebno za ohranjenje miru, da se pa vedno tudi še trdno drži tega mnenja, da je teritorijalna neodvisnost Svetega Stola poročstvo za svobodno vladanje cerkve.

Trodržavna zveza. Bismarckovo hamburško glasilo opominja nemške vladne kroge, da naj ne silijo Italije, da bi morala preveč napenjati vojne sile zaradi trodržavne zveze. Baš zaradi Italije je tudi Anglija naklonjena tej zvezi, to bi se spremenilo, ko bi Italija odstopila. Za trodržavno zvezo ni tolike vrednosti, koliko vojakov postavi Italija na bojišče, kakor to, da se sploh ohrani prijateljstvo Italije. Sicer se je bati, da bi v kritičnem trenutku Italija začela vojno z Avstrijo, in Nemčija in Avstrija bi ne mogli vseh svojih sil postaviti proti drugim sovražnikom. Sicer se pa bivši kancelar nadeja, da pri previdni politiki ne bode prišlo do vojne mej Nemčijo in Rusijo.

Turčija in Bolgarija. Turški zastopnik v Sofiji je baje bolgarski vladi naznanil, da je turška vlada pripravljena od Rusije zahtevati izročitev bratov Tufekčijevih, ko je obravnava proti Merdžanur in Kristu pokazala, da sta res omenjena brata sok iva Vulkovičeva umora. Kar se tiče bolgarskih emigrantov v Turčiji, bi jim radi prepovedali bivanje v deželi, samo turška vlada bi rada kak natančen seznam teh oseb. Kneza pa Turčija priznati ne more, ker sedanj čas za to ni ugoden. Če je vse to res,

(Dalje v prilogi.)

»Kdor bo jabolk dost' prinesel,
Ta bo dobro glavo imel;
Al' za laše ga bom stresel,
Ki bo prazen k men' prišel».

Sedanja „omika“ seveda to „svobodo“ prepo-veduje po šolah; godi se to le še privatno, pa tudi že malokje. Da so lasje tudi v prijateljski zvezi z našo občutljivostjo, kedo bi tajil! — Saj so takoj „po konci“, če se ustrašimo. Tudi nekateri brivci znajo svojim „kundom“, kadar jih strižejo, pripovedovati tako strašne „storije“, da človeka kar lasje po koncu stojé; kedor je pa že „Kahlmajer“, dela seveda izjemo. Pri takem je posebno čudno, če mu življenje le na enem lasu visi; ali pa, če se dva „plešča“ za glavnik prepirata. Pred boleznijo pa lasje tudi niso varni, kakor nobena stvar ne. Marsikdo je že tožil zjutraj, da ga lasje bolé od prejšnjega večera. Pri Nemcih o taki priliki „mačke mijavkajo“. — Nekaj posebnega pri lasih je tudi to, da jih na glavi svojega bližnjega začnemo šteti še-le takrat, ko že svojih več nimamo in pa da raje rastó, če so večkrat postriženi:

»Versetzt dir's Schicksal Stieh auf Stieh,
Nimmt's noch so scharf dich unter's Messer,
Dann Schwereprüfter, tröste dich:
Geschor'ne Haare wachsen besser».

bolgarska nota ni ostala brez uspeha. Da pa Rusija bratov Tufekčijevih ne bode izročila, to pa vedo tudi v Sofiji. Stvar ima le toliko pomena, da bodo Rusi vedeli, da z naprejem v tistih stvareh ne bodo jim Turki pustili delati v Carigradu, kar bi hoteli.

Francija. Pravosodni minister Ricard je ministrskemu svetu predložil načrt novega tiskovnega zakona. Po tem načrtu se bode kaznovalo hujškanje k tatvini in povišala kazen za pozivljanje vojaštva k nepokorščini. Oblastim se bode dala pravica liste konfiskovati in zapirati časnikarje. Ta načrt je seveda v prvi vrsti naperjen proti anarhističnim in socialističnim listom. Ker pa ima določbe, ki se dajo porabiti proti vsaki stranki, bode proti njemu najbrž precejšen upor v zbornici. Mogoče je celo, da se vladi izpodbi stališče. — Veliko veselje je po liberalnih listih, da se je razšla „Union de la France chrétienne“, ki se je pred dvema letoma bila osnovala v versko obrambo. Društvo se je razšlo vsled zadnjih papeževih pisem. Nasprotniki dolžili so to društvu, da deluje pod krinko vere za obnovo monarhije. To je seveda oviralo njegovo delovanje in zato se je razšlo. Obnovilo se bode pa menda v kratkem izrecno na ustavni podlagi. Zatorej veselje liberalcev, ki so že mislili, da je društvo za zmiraj mrtvo, ne bode dolgo.

Anglija. Pri volitvah za angleški parlament mnogokrat tudi ženske močno agitujejo. Letos se je govorilo, da bode „liberalna ženska zveza“ se razcepila in bode velik del pri volitvah delal za konservativce, ker se je Gladstone izrekel proti temu, da bi se ženskam dala volilna pravica. Pri običnem zboru tega društva so se pa udeležiteljice sporazumele, da hočejo počakati, da se reši irsko vprašanje, še le potem naj pride vprašanje o ženski volilni pravici na vrsto. Stvar se je torej precej za dolgo odložila.

Portugalsko. Ministerstvo na Portugalskem se je ravno nekoliko premenilo. Odstopili so ministri vnanih stvari, financ in javnih del, in so se namestili z možmi stare konservativne stranke. Posebna pomena je seveda le odstop ministra financ, ker dokazuje, da dežela še ni našla pota iz denarnih zadreg. Največja težava na Portugalskem je finančno vprašanje.

Izvirni dopisi.

Iz Novega Mesta, 20. maja. Včeraj smo se sošli v hiši kat. družbe rokodelskih pomočnikov v posvet, kako bi se dal najboljši pospeševati prvi slovenski katoliški shod v Ljubljani. Vdeležba je bila za naše razmere obila od duhovskega in tudi svetnega stanu.

Po kratkem posvetovanju so se prečitale od pripravljalnega odbora nam doposlane resolucije. Izvolili so se za vsako resolucijo posebej gospodje, ki naj se natančneje posvetujejo ter morda dodajo kako opombo za gospode, ki bodo govorili v Ljubljani. Tudi za pretresanje resolucij, ki še dojdejo, smo odločili vže sedaj gospode, da bode šla reč hitreje izpod rok. Slednjič so gospodje duhovni zložili na poziv g. prošta malo svoto za obile troške, koje bode imel pripravljalni odbor v Ljubljani. Gorečnost, ki se je kazala včeraj, obeta, da bomo tudi dalje še storili za dobro reč, kolikor bode v naših slabih močeh.

Naše mestne volitve so pred durmi. Pred kratkim ni bilo še kaj, zanimanja zanje — a sedaj vže precej vre zlasti od ene strani, koje bi imenoval — liberalno, ne — bolj prav rečem nemčursko. Na čelu so jej znani nemčurji — in ž njimi se bratijo nekateri liberalni Slovenci — zlasti uradniki. — Naš dosedanji mestni zastop je dal ulicam imena ter napravil napise — ume se slovenske. Za 30—40 Nemcev — in več rojenih Nemcev ni pri nas — vendar ne kaže nabijati na ulice nemških imen; ako bi se to zahtevalo, potem imajo tudi Čehi na Dunaju pravico tirjati češko imenovanje ulic v stolnem mestu naše Avstrije. Ali nemčurje — bolj nego Nemce — to grozno peče, čul sem, da so se zarotili, da morajo raz stene slovenski napisi, na njih mesto pa priti dvojezični. Od tod rogoviljenje. Nadejamo se vendar, da bodo spregledali tudi nekateri gospodje ter se ne useli na limanice našim — nasprotnikom. Obetajo hribe in doline, zidanje novih hiš in Bog si vedi kaj — a storili bodo malo, če pridejo na krmilo, kakor je malo mogel storiti dosedanji zastop: treba je računati z razmerami. Te pa pri nas niso ravno vesele. Ako meščan nima najpotrebnejšega, kako bode mislil na velika podjetja! Posamezni, premožni naj kaj pokažejo podvzetnosti — te bi bilo želeti! Mesto samo bode morala pač tudi delati — čaka je dekliska šola, morda vodovod, ki je krvavo potreben, a omejiti se bode moralo vendar-le na najpotrebnejše. Zato mislim je gotovo dober mej svet, ako pravim, volite za mesto vnete

može, vrle značaje, nikakor pa ne kacega, ki morda gleda, kje bi se dalo kaj zaslužiti! Ako pa vže tega ne marate poslušati, vsaj ne pripustite, da bi zopet vselila se na naš magistrat nemškutarija pod vodstvom kogar-koli, zato se vzdignite možje, dokler je še čas, nasprotniki vže raznašajo svoje liste kandidatov, ne spimo, da se slednjič ne bodedo sramovali!

V Zagrebu, 19. maja. Komaj je bil naš sabor 13. maja razpuščen, bile so že drugi dan razpisane nove volitve. Vsakdo lahko ugane, zakaj se je vlada z razpisom novih volitev tako podvzela. Hotela je namreč na ta način preprečiti vsako agitacijo od strani opozicije, kateri sledi povsodi s pozornim očesom. V štirinajstih dneh morajo biti vse volitve dokončane, namreč do 2. junija, a vršile se bodo od 30. maja do 2. junija. To je gotovo najkrajši obrok, kakoršnega je sploh mogla vlada dati. Da je bilo od njene strani za volitev vse pripravljeno, vsakdo dobro vé.

Veliki župani, kotarski predstojniki in občinski poglavarji so se bavili z volitvenimi zadevami že od novega leta, a prve dni maja bilo je vsak dan nekoliko gospode v Zagrebu, kamor so dohajali po napotila v volitvenih zadevah. Tukaj v Zagrebu so se izbirali in potrjevali kandidati za pojedine kotare in mnogi kotarski volitveni odbor morda ni popolnoma zadovoljen z dotičnim možem, ali ga mora sprejeti v kandidacijo, ker tako zgorej hočejo. Na tak način se je pripravila večini nedvojbeni zmaga brez velikih javnih agitacij, dočim se opoziciji ni dopustilo nikjer niti občiti z narodom, dokler niso bile volitve razpisane; pa celo tudi še zdaj prečijo oblasti opozicijskim kandidatom občiti z narodom. Dočim se veliki župan zagrebski z vladnimi kandidati vozi od občine do občine, zapirajo privržence opozicijske, če se le pokažejo. Neki vladni organi so preveč zavzeti za svojo stvar ter se na tak način predrznejo marsikaj storiti, kar se po postavah ne dá opravičiti. Da, celó najvišja oblast se je morala zavzeti za neke ljudi, ki so bili po nedolžnem zaprti.

Na drugem mestu pa se je spozabil neki politični uradnik ter je volilce po obilni pijači nagovoril, da so se vsi pismeno obvezali, glasovati za vladnega kandidata. Še huje pa se je dogodilo na nekem drugem mestu, kjer je tisti podžupan javno proti duhovnikom govoril ter se pred narodom izrazil, da duhovnikov ni treba poslušati. To je gotovo žalosten pojav, če politična oblast na tak način izpodkopa ugled duhovenstvu, saj je že tako malo pokorščine nasproti oblastim sploh, pa je bo še manje, če se bode tako ravnalo.

Do zdaj so že skoraj za vseh devetdeset kotarov kandidati postavljeni. Za neke kotare, kjer je pravoslavno prebivalstvo v večini, ni se vlada še dozdalej sporazumela z dotičnimi odbori glede kandidatov. Morda jej celó takozvani srbski klub ni čisto po volji, pa bi videla rajše druge poslance, nego dosedanje. Sliši se, da bode tudi takozvana srbska opozicija postavila svoje kandidate na nekih mestih.

Starčevićeva stranka je postavila dozdalej 32 kandidatov, a zmerna opozicija 13. To je lepo število kandidatov, ali vprašanje je, koliko jih sploh pride v sabor. Nekaj več bi jih prodrlo pri volitvi, ko bi se opoziciji ziedinili, ali to je skoraj neverjetno, in tako bo imel le tretji korist od prepira obeh strank. Znamenito je, da kandidira za bodoči sabor v Našicah bivši hrvatski ban grof Ladislav Pejačević, in sicer na svojo roko, ker noče pripadati nobeni stranki. Po nekih važnih izjavah, katere je pred nedavnim izustil isti grof o našem političnem življenju, sodimo, da njegova izvolitev ne bode brez posledic. Morda bode on ugladil neznosne razmere med vladno stranko in opozicijama, kar bi bilo velike koristi za naš narod.

Da bode imela vladna stranka tudi v bodočem saboru večino, o tem ni nobeden dvomil, vendar pa ona pri vsem tem oprezno ravna, da dobi čim večje število voljenih poslancev. Seveda bi se mogla v skrajnem slučaju vlada lahko pomoči z virilisti, katerih ima pravico sedeti v saboru 45, in le-ti so večinoma vladni, ali le to za njo ne bi bilo najčastnejše, ker po njihovi trditvi stoji ves narod za njo. Radi tega se pokaže ona velika skrb od strani vlade pri volitvah za večino po vsej širni deželi. S tako dobro urejenimi volilnimi pripravami jej tudi gotovo sreča ne bode utekla.

Iz Gradca, 20. maja. Z veseljem opazujemo graški Slovenci napredek in razvoj vrliga akademičnega društva „Triglav“. Ko se je ustanovilo to društvo pred sedemnajstimi leti, se gotovo ni nihče nadejal, da bode v tako kratkem času dospelo do tega stališča, da bode zavzemalo prvo mesto med vsemi graškimi akad. društvi. Ponosna sme biti na nje vsa slovenska domovina, kajti kjerkoli ono nastopi, dela ji čast.

Z veseljem sem se odzval pretečeni teden prijaznemu vabilu, da si naj ogledam novo stanovanje, katero si je omislilo društvo. Res iznenaden sem bil, dasiravno sem videl večinoma le še gole stene. Stanovanje obstoji iz dveh manjših sob (eno za tamburanje in petje, in drugo za knjižnico in odborovo poslovanje) in jedne večje bralne sobe. Kakor so mi pravili gg. Triglavci, naročili so si že tudi novo pohištvo, primerno takim sobam, in tekem jednega tedna bode stanovanje popolnoma vrejeno. Res šteje sedaj društvo do 70 udov, kateri rado-voljno donašajo svoje mesečne doneske, a kljub temu bode društvu težko vrediti vse, če ne bode dobilo tudi iz domovine kaj pomoči.

Kdor pozna delovanje tega društva v nemškem Gradcu, pozna njega težavno stališče; a kljub temu vedno častno in vestno spolnuje svojo nalogo, neustrašeno zastopa svojo narodnost. Ker je ono tudi jedino zavetišče vseh graških Slovencev, odkar je razdružena „Slovenska čitalnica“, priporočam to društvo vsem rodoljubom, naj se ga mnogobrojno spominjajo zlasti v veselih družbah. Kdor pa pride v Gradec in mu opraviča dopuščajo le nekaj trenutkov prebiti v sredini teh mladih bojnikov za boljšo bodočnost svojega naroda, naj se podá na njihovo stanovanje Bürgergasse, št. 8, II., kjer bode gotovo prijazno sprejet.

„Triglav“ skuša pa ne samo med tujci v nemškem Gradcu pridobiti vglede svoji domovini, kažoč njim njeno bogastvo v petju, govorici in godbi, ampak tudi med njenim narodom samim, zlasti v takih krajih, kjer je treba še mnogo truda, da se ljudstvo prav zavé svoje narodnosti. V to svrhu prirejuje vsako leto izlete v lepo spodnjo Štirsko. Tudi letos se delajo že priprave, kakor sem slišal in deloma tudi sam videl, za izlet, katerega namerava „Triglav“ prirediti binkoštno praznike v slovenski Weimer — v Šmarje pri Jelšah. Kakor sem čul, namerava se ta slavnost letos v posebno veliki meri napraviti. Za to se že pridno vadijo pevci in tamburaši. Posebno pohvalo zaslužijo zadnji, ki udarjajo ob tambure kakor stari tamburaši. Vsakdo se čudi, kadar jih jih sliši, da je to sad komaj jednoletnega truda in vaje. Veliko je žrtvovalo društvo s tem, da si je priskrbelo svoj tamburaški zbor, a storilo je s tem velik korak v svojem napredku.

Veselica se bode vršila pod milim nebom, če bode kolikaj mogoče, samo da bode imelo več ljudstva pristopa in da dobi vsa slavnost podobo ljudske veselice.

To je pač hvalevredno delo naše velikošolske mladine, da si je zbrala letos ravno tak kraj, kjer je treba še precej zaspancev predramiti iz njih narodnega spanja. To je ob enem tudi najlepša prilika, da se seznanimo s priprostim narodom in njegovimi težnjami, da ga bode mogla enkrat dobro zastopati in voditi po pravih potih napredka. Da bode pa ta izlet dosegel svoj pravi namen in da se skazete akad. društvu „Triglav“ hvaležne na tem pohodu, počastite je z mnogobrojnimi pohodom njegove slavnosti zlasti kmetje iz okolice, katerim je le redko dana prilika udeležiti se slavnosti, kakor obeta biti slavnost v Šmarjah.

Izpod Jope na Koroškem, 18. maja. (Pravda o podružničnih shodih družbe sv. Cirila in Metoda.) [Konec.] Slavno podružnično načelnštvo pa se je v isti zadevi pritožilo še nadalje na vis. c. kr. ministerstvo notranjih zadev. In na ta priziv je došla naslednja slovenska rešitev, katero celotno objavljamo ne le zbog njene vsebine, marveč tudi zaradi zanimive oblike, v kateri je pisana.

„St. 7969. Gospodu M. Wutti-ju, posestniku kot prvomestniku podružnice za Beljak in okolico družbe sv. Cirila in Metoda v St. Lenartu.

Visoka c. k. deželna vlada v Celovcu je z odlokom od 17. sušca 1892, štev. 389 / praes. to-le semkaj naznanila:

Visoko c. k. ministerstvo notranjih zadev vsled odloka od 12. t. m. št. 296 / Mr. J. pritožbi podružnice za Beljak in okolico družbe sv. Cirila in Metodja proti odloku c. k. deželne vlade od 29. novembra 1891. št. 1681 / praes., zadevajoč (!) prepoved naznanjenega vspeveda za družbin zbor na Ledenicah dne 25. oktobra ni moglo ustreči in sicer iz teh-le razlogov:

Točke vspeveda onega zbora, katere je c. k. okrajno glavarstvo prepovedalo, se niso strinjale z družbenim namenom, kateri je v § 2. 1 družbenih pravil predpisan, in tudi ne s pripomočki v dosego družbenega namena, katere obsega § 2. 2 teh pravil.

Ako bi se bil ta vspeved vršil, prekoračilo bi bilo društvo meje svojega po pravilih ji (!) določenega področja; ker družba nikakor ne (!) brez vsega drugega že vsled svojih družbenih pravil pravico ima (!), one v § 3. teh pravil naštetih besede, shode itd. kateri služijo v dobava denarnih, družbenih pomočkov, napravljati, ampak sme le omenjene besede itd. napravljati kakor vsak zasebni podjetnik ali kakor vsaka oseba, jeli ta pri družbi ali ne, to je le proti temu, da spolni poprej one postavne pogoje, kateri vežejo taka napravljanja.

V Beljaku, dne 4. aprila 1892.

C. k. okrajni glavar: Dr. Herrmann.

Kakor kaže ta odlok, je g. okr. glavar beljaški, ki je vsako petje, igro in poučne govore na podružničnih shodih tudi po končanem sporedu čisto prepovedal, popolnoma pogorel, kajti visoko c. k. ministerstvo in c. k. deželna vlada sta potrdili, da imajo podružnice, kakor vsak zasebni podjetnik pravico prirejati besede, igre, petje itd. Vprašanje je zdaj le še o tem, ali se smejo te besede itd. prirejati tudi med rednim (oficijelnem) zborovanjem, ali še-le po končanem zborovanju. Zastopnik beljaške podružnice trdi, da spada v delokrog podružnic vse, kar se nahaja v vladno potrjenih pravilih, torej tudi v § 3. d. navedene besede, zabavni shodi, dramatične in druge dopuščene igre, berila in razlage. Vlada in ministerstvo pa trdita, da je delovanje vsakega društva omejeno edino le na namen, ki ga ima društvo po vladno potrjenih pravilih. — O tem posebno važnem vprašanju bode razsodilo državno sodišče, do katerega se je obrnil podružnični zastopnik. Za podružnice pa je to vprašanje brez posebne važnosti; saj je pač vsejedno, ali se vrše igre, govori, petje itd. med rednim zborovanjem ali pa po končanem oficijelnem delu. Za podružnice velja torej tudi zanaprej pouk, ki se je priobčil v 2. številki letošnjega „Mira“.

Gori navedeni odlok je za nas pomenljiv tudi v drugem, nekako jezikovnem oziru! Velike, načelne važnosti je, da mora okrajno glavarstvo slovenske vloge tudi slovenski reševati! Toda gori navedeni odlok nam priča, kako se pri nas hoče slovenski uradovati! — Znano je, da naši narodni nasprotniki, ki so, sev, tudi hudi sovražniki slovenskemu uradovanju, da bi le-to zaprečili, v jednomer trde: slovensko ljudstvo ne ume „nove“ pismene slovenščine!

No, da je o tej trditvi naših prijateljev res nekaj istinitega, o tem nas je osvedočil prej navedeni odlok okrajnega glavarstva beljaškega. Res, take slovenščine, kakršna se nam ponuja v ovem odloku, naše priprosto ljudstvo pač ne razume! Preberi, cenjeni čitatelj, le še enkrat one stavke, in stavi kar hočeš, da jih bodeš javeljno razumel, če ne poznaš do dobrega nemške slovnice! In zakaj ne? Zato, ker so stavki čisto brezmiselno zverženi in s pomočjo nemško-slovenskega slovarja po mrtvi črki prevedeni iz nemškega izvirnika. Po tem takem je pač potrebno posebnega daru, da človek ume to kolobocijo!

Kakor smo torej veseli, da je storilo slovensko uradovanje tudi na Koroškem korak k boljšemu, ter je visoka deželna vlada zaukazala okrajnemu glavarstvu beljaškemu, naj slovenske vloge tudi slovenski rešuje, moramo pa od druge strani odločno ugovarjati, da se priprostemu slovenskemu ljudstvu v uradnih spisih ponuja nerazumljiva zmes kot „nova“ uradna slovenščina! Zahtevamo zato, da se povsod, kjer imajo opraviti s slovenskimi vlogami, nastavlja uradniki, ki so popolnoma vešč slovenskega jezika in ki ne pošiljajo med slovenski ljud prej označenih, nerazumljivih odlokov!

Ker g. dr. Herrmann s svojim ukrepom gledé podružničnih shodov ni prošil, je zato še nadalje iskal lasu v jaju in našel ga je, kakor priča naslednje:

Dne 28. aprila poklical je podružničnega načelnika, vrlega g. Wutti-ja pred se ter mu je uradno naznačil, da sme odslej podružnica za Beljak in okolico zborovati edino le v St. Lenartu, kjer ima svoj sedež!

No, ta je zopet nova! Koliko podružničnih shodov se je vršilo minola leta po vseh krajih na Slovenskem; koliko so zborovale razne koroške podružnice zdaj tu, zdaj tam, in prav nikjer doslej visoke oblastnije temu niso ugovarjale. Po pravici se zato vprašamo, od kedaj pa so se postave premenile, in to samo v beljaškem okraju, da smejo podružnice zborovati samo tam, ker imajo svoj sedež?!

Pred dobrimi 5 leti ustanovila se je podružnica za „Beljak in okolico“, ki si je to ime nalašč izbrala, da bi mogla delovati po vsej beljaški okolici. To ime je tudi visoka c. k. deželna vlada potrdila in marljiva podružnica je imela za čase svojega obstanka že jako mnogo shodov v St. Lenartu, na Vočilu, Brnci, v Ločah, Blačah, na Dravi, v Prošovicah in na Ledenicah, in prav nikoli doslej slavno okraju glavarstvo temu ni oporekalo! In, kar je jako zanimivo, tudi gosp. okrajni glavar dr. Herrmann dovoljeval je do jeseni minolega leta brez zapreke te shode že nad tri leta!!

Kako je tedaj še le zdaj prišel na to, da se „po postavi“ shodi smejo vršiti le na sedežu podružnice. Prav dobro pravi dopisnik „Mira“:

„1. Dosedanje delovanje naše podružnice je bilo nepostavno, in potem c. k. okrajni glavar ni spolnjeval svojih dolžnostij, ker temu nepostavnemu delovanju ni ugovarjal. 2. Ali pa je bilo delovanje naše podružnice postavno in c. k. okr. glavar postopa zopet nepostavno, ker se po nepotrebnem zaganja v našo podružnico in kaže strast in strankarstvo, ki nikakor ne pristojata c. k. uradniku, katerega plačujejo tudi Slovenci.“

Odločno načelnistvo podružnice za Beljak in okolico vložilo je tudi zoper ta najnovejši ukaz gospoda okrajnega glavarja beljaškega priziv na višje mesto.

Iz Prage, dne 18. maja. (Svetojanska božja pot. — Češke šole na Ruskem.) Na božjo pot k sv. Janezu Nepomuku je letos samo po železnih dospel v zlato Prago 43.061 oseb, in če se v to prištejejo še gostje iz bližnjih občin, bilo je v dan godu varuha češke zemlje nad 70.000 tujcev v mestu. Vse mesto je bilo živo, hoteli, gostilnice, in one po predmestjih so bile tako prenapolnjene, da marsikak božjepotnik ni mogel dobiti prenočišča.

Vsekako je v pripravah na daljno pot v Prago k sv. Janezu Nep. mnogo pobožnosti in častivrednega spoštovanja do staroslavnih spomenikov našega stolnega mesta. V nekaterih krajih, zlasti na severu in jugu Češke, so ljudje, ki se že nekoliko mesecev naprej pripravljajo in veselé na to božjo pot, kot otroci. Običajno so to neimoviti ljudje, ki mnogo mesecev štedijo krajcar za krajcarjem, da bi imeli za potnišino.

Svetojanski božjepotnik pomeni za tiho in v zatišju stoječo vas mnogo, — lahko bi se reklo, da je nekaka živa kronika praških božjepotnih dogodajev. Češki kmet nobenim novinam toliko ne verjame, kakor besedam iz ust očitega svedoka, ki je videl Prago in v njej živel nekaj dnij.

O čemer že kdo vé, o tem tudi takoj povprašuje, in sicer je v prvi vrsti tu: cerkev sv. Vida, kraljevski grad, Daliborka, Karolov most, Višegrad, rotovž itd.

Mnogo, mnogo je po deželi ljudij, ki vsako leto dohajajo sem na božjo pot, da le bolni niso. Med letošnjimi svetojanskimi božjepotniki je bila neka 82letna starka; žena je bila letos petdesetič že na božji poti. Prišla je menda v vredništvo „Hlas Naroda“ ter prosila, naj gospodje „to novico vtaknejo v list“.

Jako milo senzacijo prouzročil je prihod 200 mož in žensk z duhovnikom na čelu — z Dunaja. Po mestu so popevali in molili, in noseči sobice in bandera, napotili so se k grobu sv. Janeza na Gradčane. Vsi so bili presenečeni krasote naše „matuške“ Prage; na to so šli na Sv. Goro.

Ti odločni katoliški Nemci iz naše metropole niso samo s svojim vzgledom, temveč navdušeno

izražali, da je sprava in pomirjenje raznoterih narodnostij v Avstriji in uresničenje socijalnih pravic možno samo toli na krščanski podstavi.

Češka selišča, ustanovljena v polovici tega stoletja na Volinji, živela so posebno naklonjenost petrogradske vlade, ki jim je podelila posebne pravice, in selišča so tudi procvetala vsestransko. Naselniki so bili tudi imoviti in v kratkem se je njih imovitost še pomnožila, kar jim je omogočilo osnivanje novih šol, s kojimi so Čehi kmalu prekosili domače stanovnike.

Na Volinji je blizu 35 čeških občin, izmed kojih imate dve tretjini bogato založene šole; le-te so bile početkom središče češkega narodnega življenja, osobito pa verskega, katoliškega. Ti odnošaji se niso vzdržali, ruska vlada jih je tako porusila, da so ti ustavi postali semenišča ruske politike. To se je tem laglje izvršilo, ker so bili Rusi šolski nadzorniki in še je šolski pouk uvel v rusčini. Za nekoliko let so prestopili češki učitelji k pravoslavju, kojemu so se početkom upirali; toda ta njihov odpor ni trajal dolgo.

Vsled pritiska ruske vlade postali so češki učitelji iskreni pospeševalci in gojitelji rusifikacije, izšolani v ta namen v učiteljsku, kjer so jim vcepili ruske nazore, da bi ne širili samo ruskega jezika, temveč tudi služili pravoslavju ter tako postali češkim naselnikom vzor, po kojem naj bi i poslednji prestopili k pravoslavju.

Da ruske oblasti Čeha stiskajo zaradi katolicizma, je znano, torej ni čuda, da mnogi učitelji podležejo temu pritisku. Odkritosrečno jih pomiluje vsak veren Čeh, da so se odtujili sveti veri.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 21. maja.

(V večerajšnji seji trgovske in obrtniške zbornice) se je sklenilo, izreči se o načrtu zakona gledé naprav, katere bi pospeševale sporazumljenje delodajalcev in delavcev, da bi bilo železi, da se ustanove delavski odbori, pa le fakultativno. V istem smislu odgovoriti je na vprašanja za enketo, katero je obrtni odsek poslanske zbornice sklical o načrtu omenjenega zakona. Sklenilo se je poročati, da ni zanimanja za razstavo v Cikagu, in če se v prihodnjih dneh ne oglasi še kaj razstavljalcev, bode Kranjska na tej razstavi le po jednem razstavljalcu zastopana. Zbornica izreče se za pomnožitev semnjev v Šmartnem pri Litiji; zoper vsako zvišanje železniških tarifov; podeli ustanove naslednjim učencem c. k. strokovne šole za lesno obrt: Frančišku Zavrlu, Frančišku Sartoriju, Jožefu Perkotu, Viktorju Černikotu, Hugonu in Izidorju Bajuku, in učenci na šoli za umetno vezenje: Ani Pirc. Zbornica potrdi račun za leto 1891, mej temi tudi račun o penzijskem zakladu in o ustanovnem zakladu za onemogle obrtnike. Sklene priporočati v potrdilo z malimi premembami pravila bolniške blagajne, pomočniškega zbora in razsodiškega odbora zadruge čevljarjev v Ljubljani. Zbornica je sklenila priporočati prošnjo gledé odprave krajevnih časov in njih nadomeščenje s srednjeevropskim časom za vse namene javnega in meščanskega življenja; dalje priporočati pri ministerstvu prošnjo za uvedbo uradnega preiskavanja pokladnic, katere se prodajajo kot varne proti ognju. Sklenila je priporočati v državnem železniškem svetu neke premembe voznega reda na gorenski in kamniški železnici in sklenila po nasvetu zborničnega člana Karola Pollaka posvetovati se o vpeljavi posvečevanja nedelj in praznikov.

(Iz Celovca) se nam poroča: Tukajšnji poštni kontrolor in predstojnik železniškega poštnega urada Ehrenreich je poneveril vsoto 800 gld. Škodo je povrnil, a odpuščen je iz državne službe. — Koroški deželni odbor je na mesto odstopivšega dr. Avg. Krašsnig-a imenoval za začasnega vodjo deželnih dobrodelnih zavodov g. dr. Karola Birnbacher-ja, vodjo deželne norišnice in primarija v dež. bolnišnici. — Dne 11. t. m. je tu nastopil svojo službo novi finančni direktor za Koroško dr. Edvard Santer. — Občinske volitve vrše se v Celovcu dne 23., 25. in 28. maja t. l. — K zagrajenju hudournikov na Zg. Koroškem prideta letos dva večja oddelka kaznjencev iz Ljubljane.

(„Rudeči križ.“) Ker pri večerajšnjem občnem zboru deželnega pomočnega društva „Rudečega križa“ vsled nezadostne udeležbe ni bilo moči sklepati, preložil se je taisti na ponedeljek 23. t. m. Ta dan sklepalo se bode ne gledé na število udov.

(Ogenj.) Z Radovice se nam piše: Nismo še pozabili velikega predlanskega požara v naši vasi, niso se še rane zacelile, vsekar nam po silnem ognju, in že smo bili danes dne 20. t. m. v veliki nevarnosti, da nam požoré ostale hiše. Ob 9. uri pričelo je goreti v svinjaku tik hiše. Na srečo je bilo vreme mirno. Na glas zvona so ljudje prihiteli in pogasili že gorečo streho. Da se vžga hiša, bila bi Radovica danes žalostno pogorišče.

(Umrli.) je v Celovcu dne 17. t. m. ob 9. uri zvečer po dolgi in hudi bolezni gosp. Marija Einspieler, sestra rajnega musgr. prof. Andreja Einspielerja in teta veleč. g. deželnega poslanca in župnika Gregorja Einspielerja, stara 78 let. Pogreb, katerega se je udeležilo jako mnogo ljudi, je bil dne 19. maja v Celovcu, in ga je vodil proč. gosp. stolni korar Lambert Einspieler. Dobrotljiva in pobožna duša bodi priporočena v molitev vsem znancem in častilcem rajnega „očeta koroških Slovencev“ pri kojem je zvesto gospodinjila skozi 48 let. Naj v miru počiva!

(Raznoterosti s Koroškega.) Piše se nam: Novo evangeljsko cerkev hočejo zidati protestantje v Beljaku, in sicer hočejo v ta namen nakupiti staro samostansko cerkev, ki služi sedaj vojaškim namenom. Poleg cerkve hočeje ustanoviti nekako deško semenišče za protestantovske fante, ki obiskujejo gimnazijo. Nabranih imajo v ta namen do sedaj 2300 gl. — V Beljaku so oo. frančiškani podrli staro svojo cerkev. — Umril se je dne 7. t. m. iz neznanega uzroka farmacevt Frid. Binder v Špitalu; istega dne se je v Nörning-u blizu Sovodnja ustrelil blazni kmet Driesler iz toge, ker ga niso hoteli sprejeti v deželno norišnico. — Dne 12. t. m. zvečer utonila je pri št. Pavlu v Goričici 55letna bajtarica J. Deškan s svojo 21 letno hčerjo Marijo, ko sta v deročem potoku lovili les. Trupel doslej niso mogli najti.

(Judežve groše) nemškega „schulvereina“ sta v zadnjem času sprejeli šolski občini v Borlija in Podkloštru na Koroškem, in sicer prva občina za gradnjo novega šolskega poslopja, druga za gradnjo studenca. Splošna podpora „schulvereina“ se je dovolila za šolske knjižnice. Sram jih bodi!

(Izneverjenje.) Neki Anton Janković, rodom iz Kameka, je kot načelnik in blagajnik frizerske zadruge v Inomestu izneveril 230 gl. v gotovini, na 50 gl. glasečo se hranilnišče knjižico in nekaj vrednostnih papirjev ter jo popihal.

(Na sv. Višarje) gredó letos naslednji č. gg. duhovniki: Franc Šavhan, župnik in dek. svetovalec v Domačalah (zakristan); Drag. Hüttner, mestni kapelan v St. Vidu; Josip Vintar, kapelan v St. Lenartu pri Sedmih studencih. Božja pot se po stari navadi otvori na praznik Kristusovega vnebohoda, dne 26. t. m.

(Duhovniške vesti iz celovške škofije.) Umril je dne 3. t. m. pri Lipi na Zgornjem Koroškem velečast. g. vpokojeni župnik Janez Heiser sen. Porojen dne 26. oktobra 1826 v Trgu, bil je v duhovnika posvečen dne 25. julija 1850. leta. — Dne 12. t. m. umrl je po daljšem bolehanju p. Hugo Mahorko, benediktinec iz St. Pavla, rodom Slovenec. Rajski se je porodil dne 29. januarja 1859 v Slivnici na Štajerskem, bil v duhovnika posvečen 20. julija 1884, napravil slovesne redovne obljube dne 5. septembra 1885. leta. Nekoliko časa (1885.—1886. leta) je v celovškem semenišču predaval dogmatiko, v zadnjem času pa bil župnijski oskrbnik v St. Juriju v Labudski dolini. — Umril je dne 14. t. m. čast. g. Jožef Spitzer, kanonik in župnik v St. Jurju pri Brezob, star 48 let. Naj v miru počivajo! — Velečast. gosp. Franc Šavhan, župnik v Domačalah, je postal dekanijški svetovalec za dekanijo „Zgornji Rož“. — Faro Šteben pod Juno bode oskrboval čast. g. A. Eichholzer, župnik v Globasnici.

Povodom bližajočih se binkoštnih praznikov priložili smo ovim listom današnje številke, katere pošiljamo po pošti, ilustriran cenik domače trvdke **Fr. ČUDEN preje Geba, urar v Ljubljani, Slonove ulice**, na kateri posebej opozarjamo naročnike svoje.

Raznoterosti.

— Šolstvo v Bolgariji. V Sofiji je velika šola z zgodovinsko-jezikovnim in matematično-prirodoslovnim oddelkom. Na tej šoli predava 24 profesorjev in ima 173 slušateljev. Potem je v Sofiji in v Plovdivu klasična in realna gimnazija, realne gimnazije so v Gabrovem, Ruščuku, Trnovem, Vi-

dinu, Varni in Slivni; dekliške gimnazije v Sofiji, Trnovem, Plovdivu, Starl Zidovi in Varni; učiteljska v Kustendilu, Kazanliku in Silistriji; duhovno semenišče v Samobovu, trgovska šola v Stistovu, kmetijski šoli v Sadovu in Ruščuku, obrtna šola v Kuzevem.

— Igralnica Monte Carlo. V soboto so imeli delničarji te igralnice občni zbor, na katerem se je pričelo 6 društvenih delovanj. Čisti dobiček znaša 25 800 000 frankov, 2 1/2 milijona več od prejšnjega leta. Dividenda znaša 235 frankov; ker so delnice po 500 frankov, torej dobiček 47%. Delnice so poskočile že na 2300 frankov, a se še vedno obrestujejo po 10%. Načelnik uprave je grof Bertora; glavna delničarja sta knez Radivil in baton Blanc. Koliko solz in krvi se dtži onih milijonov!

— Iz berača milijonar. Te dni je umrl na Ogerskem žid vitez Freistadtler. Kot revež je dobil v najem neko posestvo kneza Esterhazyja ter si v teku let pridobil več milijonov. Med drugim je zapustil 1 milijon za židovsko gimnazijo v Budimpešti.

— Glad v Abesiniji. V Abesiniji je silen glad. Za dve leti neso skoro ničesa pridelali. Prebivalci mnogih vasi so do zadnjega za gladom pomrli. Sedaj prihajajo iz gozdov v vasi hienne in jedó mrljice in od glada onemogle ljudi. Tudi jeden polk vojakov je pomrl od glada.

Telegrami.

Dunaj, 21. maja. V državnem zboru je predsednik dr. Smolka naznanil, da je deželno sodišče v Zadru prosilo dovoljenja, da se zatoži poslanec Biankini. Predložena je bila vladna predloga o varstvu proti živinski pljučni kugi. Trgovski minister je odgovoril na interpelacijo Hoffmanovo zastran krošnjarstva, da se je pričela obravnava z drugimi ministerstvi in ogersko vlado in bode v kratkem predložena dotična predloga. Odklonjen je bil predlog Spinčičev, da bi se pričela debata o odgovoru grofa Taaffeja gledé preganjanja Hrvatov in Slovencev v Istri. Postavni načrt o dunajskih prometnih napravah je bil v tretjem branju sprejet.

Peterburg, 20. maja. Ministerstvo je odobrilo načrt barona Hirscha o preselitvi ruskih židov v Ameriko.

Carjigrad, 20. maja. Ruski veleposlanik Nelidov je šel na štirimesečni odpust.

London, 20. maja. „Standardu“ se poroča iz Odese, da je potres blizu Erivana razrušil tri vasi; 27 oseb je mrtvih.

Tuji.

18. maja.

Pri **Maliču**: Koch, dvorni svetnik; Dubsky, Koenhauser, Winter, potovalci; Brodman, Just, Goldman, Eisler, pl. Steg, trgovci, z Dunaja. — Gross s soprogo; pl. Malfatti s hčerjo; dr. Avg. vitez Banizza; Tyssen, graščak, iz Gradea. — Ranzinger, trgovec z lesom; Brunner, deželnega nadsodišča svetnik v pok. iz Kočevja. — Žerovnik z Gorenjskega. — Strafella, notar, z rodbino, iz Ptuja. — Sezert, soproga oficijala, iz Zagreba. — dr. Laharnar, okrajni komisar, s soprogo, s Sežane — Baron Helldorf in dr. Sirk iz Celovca. — Perže in Schwank iz Ribnice. — Hartman, potovalec, z Reke. — Steiner, trgovec, z Dunaja. — Demšcher iz Železnikov. — Russner, trgovec, iz Kostanjevice. — Abelas, trgovec, iz Trsta. — Gruber, trgovec, iz Beljaka.

Pri **avstrijskem caru**: Porenta, colni uradnik, iz Trsta.

Pri **bavarskem dvoru**: Gril, trgovec, od Sv. Florjana.

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje	Veter	Vreme	Mokri na 24 ur v
opazovanja	urkoseta v min	toplotna po Celsiusu			
7. u. jut.	737.4	13.2	brezv.	jasno	7.50
20. 2. u. pop.	735.3	20.8	sl. vzh.	del. jasno	
9. u. zveč.	734.0	15.0	sl. jaap.	oblačno	dež
Srednja temperatura 16.3°, za 1.4° pod normalom					

Tržne cene v Ljubljani

dne 21. maja.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, bktl.	7.20	Špeh povojen, -kgr.	64
Rež,	5.80	Surovo maslo,	72
Jedmen,	4.23	Jajce, jedno,	2
Oves,	2.77	Mleko, liter,	8
Ajda,	5.80	Goveje meso, kgr.	62
Proso,	4.71	Telečje	56
Koruza,	4.60	Svinjsko	64
Krompir,	3.21	Kostrunovo	40
Leča,	11	Pisaneč	60
Grah,	10	Golob	18
Pizol,	10	Seno, 100 kgr.	78
Maslo, kgr.	86	Slama,	14
Mast,	66	Drva trda, 4 kub. mtr.	60
Špeh svez,	56	mehka,	40

Obleke iz strove svile

po gl. 10-50 in boljše vrste razpoložljive poštnine in colnine prosto **svilarstva G. HENNERER** (c. in kr. dvorni založnik), Zürich. Vzorci s povratno pošto. Pisn 10 kr. port.

Gloria - svila 120 cm široka za plašče zoper prah in dež. 132 2 (5)

Odgovor na „Poslano“

g. Ivana Hribarja.

V „Slovenskem Narodu“ z dne 17. t. m. je g. Ivan Hribar objavil „Poslano“, v katerem najprvo skuša izpodbiti številke, ki jih je „Slovenec“ navel gledé tidaaja nove mestne deške šole. Poskus pa se mu je popolnem ponesrečil. G. Hribar sam prizna, da se je l. 1888 postavilo v proračun 60.000 gl. in 1889 leta 30.000 gl., vsega skupaj torej 90.000 gl. „Leta 1887“ — tako piše dalje g. Hribar — „je v ta namen res bilo proračunjeno tudi že 50.000 gl., toda to leto se ni zidanje šole pričelo, in zato se isti kredit ponavlja l. 1888 tako, da je obsežen v znesku 60.000 gl. Ako „Slovenec“ torej pravi, da je vsega skupaj bilo v proračun postavljeno 140.000 gl., je to le sofistično zavijanje.“

G. Hribar nam že mora dovoliti opomnjo, da on sofistično zavija, kajti mi smo pisali, da bi se po računu g. Hribarja — ne po našem — bilo pribavilo ne le 16.000 gl., temveč 66.000 gl., ko bi se namreč že iz dala na svota mogla še enkrat izdati. A takih matematiških pravil tudi Adam Riese ne bi iznašel. Prvič ni res, da se onih 50.000 gl. iz l. 1887 ponavlja v znesku 60.000 gl. v proračunu l. 1888. To je gola fikcija! Javna tajnost je, da se je onih 50.000 gl., namenjenih za novo šolo, izdalo za druge potrebe, katerih mi ne bomo preiskavali, ker to je v prvi vrsti nalog mestnega zastopa. To je razvidno tudi iz računskega zaključka za l. 1887, ki ga je mestni zastop odobril. Izdatki so znesli 240.036 gl. 59 kr., v proračunu pa je bilo 239.552 gl., torej deficita 484 gl. 59 kr.

Vprašamo, kje pa je onih 50.000 gl., če se za šolo ni nič izdalo? Ali zná g. Hribar to čarodajstvo, da bi — 484 gl. prenesel iz l. 1887 kot +50.000 gl. v l. 1888? Tistih 60.000 gl. v proračunu za leto 1888 je torej čisto nova svota, od katere se je porabilo 39.240 gl. 18 kr., torej bi moralo za l. 1889 preostati nad 20.760 gl., a v računskem zaključku ne najdemo pod to rubriko nobenega preostanka; pač pa je za l. 1889 v proračunu novih 30.000 gl. za šolo. In l. 1890 je v proračunu zopet 7.296 gl. 87 kr. Od kod pa ste te vzeli, ker iz prejšnjega leta ni nobenega preostanka od dovoljene svote.

Če so tiskani računi zanesljivi, je g. Hribar trdil neresnico; če pa so računi nezanesljivi, je pa g. dr. Gregorič po pravici grajal, da je mestno gospodarstvo v groznem neredu, ker nema nobenega pravičnega knjigovodstva. Komu naj torej velja slovesna indignacija!

Pred seboj imamo natančen seznam vseh svot, ki so se izdale za novo šolo. Poslopje je stalo 69.378 gl. 85 kr. Če k temu prištejemo 4221 gl. za stavbišče, 4757 gl. 50 kr. interkalarnih obrestij in za kanal 3713 gl. 17 kr., potem so znesli troški za šolo 82.064 gl. 2 kr. Ker pa so bili troški proračunjeni na okroglih 75.000 gl., sledi iz tega, da se ni v primeri s proračunom ne le nič pribavilo, temveč mnogo več tisočakov izdalo. Nihče pa ni trdil, da bi bil kdo denar izneveril, torej je bila tudi vsa „indignacija“ ne le iz trte zvita, temveč popolnem neopravičena, da ne rabimo hujšega izraza. Gospod Hribar pa je bodstotno doklado popolnem prezrl, kar kaže, da je bil v zadregi s svojimi dokazi.

Ker pa je g. Hribar trdil v mestnem zboru, da je g. dr. Gregorič razširjal laž, pričakujemo od njega kot moža, da bode na istem mestu to svojo izjavo preklical, kajti to zahteva žaljena čast spoštovanega someščana, to terjá tudi čast mestnega zastopa samega.

Tinktura za želodec

pripravlja lekarnar **Gabrijel Piccoli**. 261 1

Ta tinktura za želodec je sredstvo, ki lahko, vendar zdatno krepiča opraviča prebavnih organov in pospešuje odprt život. Dr. Hager, doktor filozofije in medicine itd. itd. v Frankobrodu n. O., in prof. Knapitsch, zapriseženi sodnijski kemik v Ljubljani, sta to tinkturo za želodec kemično analizovala in soglasno našla, da ni drastično sredstvo. Izdelovatelj razpoložlja to tinkturo v zabojčkih po 12 steklenic in več. Zabojček z 12 steklenicami stane gl. 1.36, s 24 gl. 2.60, s 36 gl. 3.84, s 44 gl. 4.26, 55 steklenic tehta 5 kg. s poštno težo in velja gl. 5.26, 110 steklenic gl. 10.30. Poštino plača vedno naročnik. — 1 steklenica 10 kr.

Piccolijeva lekarna „Pri angelju“ v Ljubljani, Dunajska cesta.

Vnanja naročila se proti povzetju svote točno izvršujejo.

Vozne zvezke (Rundreisebilletts), najpripravnije in najcenejše vozne karte sedanosti, veljavne za vsaki vlak, letne karte in privediteljstvo posebnih vlakov priporoča Jos. Paulin v Ljubljani mejnarodna potovalna pisarna, kjer se tudi o potovanju po celem svetu vse potrebno brezplačno pozve. — Za pismen odgovor naj se znamka priloži. 206 7

Izdelovatelja najraznovrstnejših in raznobarvenih 239 15—4

peči iz glinaste snovi in kahljic za štedilna ognjišča Uran in Večaj,
v Igriški ulici šte. 8 v Ljubljani
(v hiši gđc. Seunikove)

priporočata prečast. duhovščini in sl. občinstvu v mestu in na deželi svojo bogato zalogo. Povabita tudi one, ki se zanimajo, na ogled svoje delavnice in zaloge res izvrstnega, trpežnega v njihovo stroko vstevajočega se blaga.

Cene so jako nizke, ker se zadovoljiva z malim dobičkom.

Primerna darila za Binkošti

priporoča uljudno

Fran Čuden,

urar,

preje **J. GEBÄ,**

v Ljubljani, Slonove ulice št. 11,

ter vabi uljudno preč. duhovščino in sl. občinstvo na ogled svoje velike izborne zaloge najraznovrstnejših

žepnih ur, zlatih, srebrnih in nikelnatih, stenskih ur z nihalom, ur s stojalom in ur budilnic (Weckeruhren), ur z godbo in godbenih valčkov v ličnih politiranih omaricah, raznovrstnih verižic, prstanov in uhanov.

Cene žepnim uram so naslednje:

Najfinejše nikelnate ure	od gld. 3.80 do	6 —
" srebrne ure s ključem	7.50	10 —
" srebrne remontoir-ure	7.50	12 —
" iste z dvojnimi oklepom	9 —	18 —
" zlate ure za dame	16 —	35 —
" zlate ure za gospode	24 —	130 —

Garantiram povsem za poštenost pri vsem kupljenega blaga; za zanesljivost mehanizma pa poldrugo leto jamčim. — Cenjeni naročniki se mogó prepričati, da moje blago ni zamenjati z dunajskim tovarniškim blagom, vzlic temu, da prodajem dobro blago za res nizko ceno.

Popravila izvršujem točno in zanesljivo ter jamčim za dobro izrabo. — Vnanjim naročnikom postrežem po želji z obratno pošto. 17-3 205 38 6

Ilustrovani ceniki na željo gratis in franko.

51 25—8

Kathreiner's

Kneipp's

Sladová káva

Jedina sladová káva s chuti a vuni pravé zrnkové kavy.

K dostání ve všech obchodních a drogárních

POZOR!

Podpisani naznanja p. n. občinstvu, da ima na prodajo raznovrstne zaboje in sodčke za prevažanje raznega blaga ter škatiļice za črnilo čevļev in razpošļiljanje lekarnarskega blaga itd., po vseh vzorcih. Priporoča se torej ta domači lesni obrt v obilno naročbo. Naročila sprejema 256 3—2

G. J. Sedej,

liška Vas šte. 26, pošta Studenec pri Ljubljani.

Umetne zobe in zobovja

stavlja na način, ki ne provzroči nikakih bolečin, ter opravlja vse zobne operacije in zobna plombovanja

A. PAICHEL,

(12) 36 zobozdravnik (4)
pri Hradskega mostu I. nadstr.

Najnižje cene.

Največji izbor.

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch,
tovarna dežnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

Uradne
in trgovske
KOVERTE
s firmo priporoča
KAT. TISKARNA
v Ljubljani.

Tečaj za cepljenje ameriških trt na Grmu

se ne bode pričel dné 2. junija t. l., ker so trte še premalo odrastle, ampak pozneje. Kedaj, naznanjeno bode po časnikih v pravem času.

Vodstvo deželne kranjske vinarske, sadjarske in poljedelske šole na Grmu pri Rudolfovem,
dné 19. maja 1892. 259 2—2

Ivan Kregar,

pasar
in
izdelovatelj
cerkvenega
orodja

LJUBLJANA,
Poljanska
cesta 8,
(zraven gostilne
»pri zvezdi«).

opozarja in toplo priporoča prečastiti duhovščini in slav. cerkvenim predstojništvom svojo novourejeno

pasarsko delalnico,

v kateri izdeluje v najraznovrstnejših oblikah in slogih cerkveno orodje, kot: monštrance, ciborje, kelihe, tabernakeljne, svečnike, léstence itd. iz najtrše in najzanesljivejše kovine, lično in cenó po poslanih vzorcih ali lastnem načrtu. — Staro orodje popravlja in prenavlja, posrebruje in pozlatuje v ognji tudi strelovodne osti po najnižji ceni. — Izvršeno blago pošlje dobro spravljeno in poštine prosto. 1592 (52—21)

Vincenc Čamernik,

kamnosek,

v Ljubljani, Purne ulice 9,

se najuljudneje priporoča prečastiti duhovščini v izvršitev naročil vsakovrstnega

cerkvenega umetnega kamnosekega dela,

kakor: altarjev obhajilnih miz itd.,

slav. občinstvu pa svojo bogato zalogo najraznovrstnejših po najnovejših obrisih prav lično iz različnih vrst marmorja izdelanih

nagrobnihi spomenikov.

Vse na tukajšnjem pokopališču stoječe in pri njem izgotovljene spomenike, kateri se valed nedovoljnega zidanega temelja nagibajo, popravlja brezplačno dvakrat na leto in sicer spomladi in pred Vsemi svetimi.

Tudi p. n. stavbenim podjetnikom se priporoča v vsakovrstna

starbinska dela,

katera fino, trpežno in ceno izvrši. 252 6—1

Filljalo sem popolnoma opustil.

Lastno izdelovanje!

Marija Podkrajšek,

Ljubljana, Spitalske ulice 9,

priporoča prečast. duhovščini in slav. občinstvu svojo bogato izbero

šopkov in vancev

za razne cerkvene potrebščine, n. pr. pri Šmarnicah, o sv. Rešnjem Telesu, pri novih mašah, za bandera itd., v vseh velikostih, najpriprostejše in najfinejše vrste.

Vence za neveste in birmanke.

P. n. trgovcem priporočam svojo veliko zalogo na debelo ter zagotavljam najnižjo ceno s primernim popustom. 227 6—5

Lastno izdelovanje!

Svoji k svojim!

Najnižje cene!

Priznana najcenejša prodaja dobrih in trajnih
šivalnih strojev.

Največja izber najboljših tu- in inozemskih izdelkov, starih po 8 gld. in dražje, novih pa po 25 gld. in dražje. — Vestna in resna posrežba je moje načelo. — Ustanovljeno 1886.

Jurij Herbst, mehanik. Dunaj, VI., Marchettigasse 18.

Jelenov zob

v srebru 75 kr., z gamsom gld. 1.25.

Absoluten vspeh.

6-3 **Zaspanje izključeno!**

Cena gld. 2.25, s koledrom gld. 3.05.

Po noči sveteč cifernik

70 kr. več, ravno tak koledarski budilnik, s ponoči svetečo cifernico, z miznim zvoncec, montiran, gld. 4.75, primakakovost gld. 5.75.

Novost, štiriglaste ka-setne oblike, z niklastim okovom, pozlačena, bogato eizelirana skoro 28 cm visoka ura z budilom, z bitjem $\frac{1}{4}$ in $\frac{1}{2}$ ure, cena gld. 9.—, brez bitja gld. 5.—. Ura s kukovico, bje $\frac{1}{4}$ in $\frac{1}{2}$ ure, cena gld. 7.—, v umetno izdelani omarici gld. 9.—, s kukovico, prepelico in repetiranjem, bogato izrezana gld. 18.50.

Kovinska trpežna ura za gospode, odprta, masivni okrov iz nov. srebra gl. 5.50, z dvojnimi okrovom gl. 7.50.

EMIL MAYER,

161 Dunaj, I., Deutschmeisterplatz 4. 10—10

Vse proti dveletnemu jamstvu, tovarniški ceniki zastoj.

Zobni zdravnik iz Berolina

univ. med.

DR. R. JACOBI

Stari trg št. 4, I. nadstropje, v Ljubljani.

ordinira od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne; ob nedeljah od 9. do 11. ure dopoldne.

Za uboge ob petkih od 9. do 10. ure dopoldne.

P. n.

Usojam si naznani, da sem po 19letnem službovanji kot tehniški vodja in stavbinski mojster čestite kranjske stavbinske družbe odstopil od te službe in ustanovil lastni svoj

stavbinski obrt

v svoji hiši na Marije Terezije cesti št. 10

in tu z dnem 1. maja otvoril svojo pisarno.

Oprt na mnogostranske izkušnje in svojo lastno delavno moč pri skromnih zahtevah gledé zasluzka, moči mi je tekmovali najuspešneje z vsako konkurenco, ter se priporočam v prevzetje

novih gradenj, v pre- in prizidovanje,

dalje za vsakovrstna popraviljanja, prenovljenja in skladnja dela, isto-tako za vsakršna tesarska in krovstva dela ter v izvrševanje načrtov, proračunov in v dobavo gradiva za zidanje, zagotavljaajo najsolidnejšo in najvestnejšo izvršitev.

Najodličnejšim spoštovanjem

Viljem Treo,

stavbinski mojster in arhitekt.

234 6—6

Razprodaja

Pozor!

Gospo-

dinje

Pozor!

(29) 36

V prodajalnici

Andr. Druškoviča
v Ljubljani,

Mestni trg št. 9/10

dobiva se po najnižji ceni
najboljša modrobela poste-
klenjena ploščevinasta

kuhinjska posoda

Tu dobiva se tudi vsakovrstno hišno
in kuhinjsko orodje po najnižji ceni.

S tem ponuja se p. n. gospodinjam,
prečast. duhovščini, gostilničarjem, pred-
stojništvom bolnišnic itd. najboljša pri-
lika svojo hišno in kuhinjsko orodje po
ceni spopolniti ali pa si novo omisliti.

Cele kuhinjske oprave za neveste
od gld. 15.— do gld. 200.—

Vnanja naročila izvrše se takoj.

Najnižja cena!

Najnižja cena!

„Unio catholica“,
društvo za vzajemna zavarovanja,
na Dunaju, I., Bäckerstrasse 14,
koncesijonovano z razpisom visokega ministerstva z dné 28. februarija 1889. št. 2933.

Zavod zavaruje:

1. Cerkve in duhovska pa tudi proti priporočilu druga poslopja ter premionine
zoper škodo po požaru, streli in eksploziji;

2. zvonove proti prelomu ali razpoku.

Društvo sprejema tudi ponudbe za zavarovanje na življenje in proti nezgodam v različnih kombinacijah za prve avstrijske vzajemne zavarovalnice.

K obilnemu pristopu se najudaneje vabi.

Podpisani glavni zastop, na katerega se je v vseh zavarovalnih zadevah blagohotno obračati, vsprejema vsa naročila ter daje vsa dotična pojasnila.

Zastopništva po deželi oddajajo se poštenim in marljivim osebam, ki pa morajo biti priporočane vsled pravih določb po dotičnem gospodu župniku.

Zlasti usoja se opozarjati na „Unio catholica“, da je ona

**jedino društvo v Avstriji, katero zavaruje cerkvene
zvonove proti razpoku in prelomu.**

Čisti dobiček društva je po čl. 35 društvenih pravil obračati v znižanje letne zavarovalnine ter v dobrodelne namene.

V teku 14 mesecev razpčilo je 11 pri „Unio catholica“ zavarovanih cerkvenih zvonov, kateri so se prelili, dopeljali in postavili v zvonike dotičnim občinam na društvene stroške.

„UNIO CATHOLICA“.

Glavni zastop

232 3—3

za Kranjsko, Primorsko, Južno Štirsko, Spodnje Koroško in Dalmacijo
v Ljubljani v hiši oč. gg. uršulink, Kongresni trg št. 17.

Najprimernejše birmsko darilo

so vsakovrstne

zlate in srebrne žepne ure,

katere ima

v veliki izberi v zalogi in po nizkih cenah

Jos. Černe

260 3—1

v Ljubljani, sv. Petra cesta 2, nasproti frančiškanski cerkvi v Mayr-jevi hiši.

Razglas.

269 1

Deželni odbor kranjski razpisuje

**dobavo tapetarskega dela in oprave za
novo deželno gledišče v Ljubljani.**

Dotični proračuni, načrti, vzorci in pogoji so na razgled v pisarni stavbinskega vodstva v navadnih uradnih urah. Ponudniki naj svoje ponudbe

do 31. maja t. l. do 12. ure dopoldne

oddajo pri vložnem zapisniku deželnega odbora kranjskega ter jim prilože jamčevino v znesku 300 gld. v gotovini ali pa v vrednostnih papirjih. Ponudbe morajo biti kolekovane in zapečatene ter mora vsak ponudnik izrecno navesti, da so mu znani vsi stavbinski podatki in da se pogojem podvrže. Ponudniki naj zapišejo s številkami zahtevane enotne cene in zneske v proračun ter naj ponudbi pristavijo datum in svoj lastnoročni podpis.

Od deželnega odbora kranjskega
v Ljubljani, dné 19. maja 1892.

Otvoritev kamnoseške obrti

v Ljubljani sv. Petra nasip 33. poleg mesarskega mosta.

Prečast. duhovščini in slav. občinstvu

usojam si podpisani javljati, da sem po dolgotrajnem praktičnem delovanji kot kamnoseški delovodja otvoril dné 15. t. m. svojo

kamnoseško delavnico

v Ljubljani. Sv. Petra nasip, poleg mesarskega mosta, na prostoru, kjer je deloval ranji moj oče okolu 40 let,

v kateri bodem izdeloval vsa v mojo stroko vsterajajoča se dela. Prav posebej pa bodem posvetil svoje znanje umetnemu

268 6—1

cerkvenemu delu

v vsakej obliki po poljubnih načrtih in obrisih. — Imel bodem v zalogi tudi najraznovrstnejše nagrobne spomenike iz finega in bolj navadnega kamna izvršene. Stavbinska dela izvrševal bodem solidno, natančno iz dobrega blaga.

Cena bude nizka, primerna povsem poštenemu, trpežnemu delu.

V nadeji, da se mi bude odzvala prečast. duhovščina in sl. občinstvo s prav obilnimi naročili, beležim velespoštovanjem

IGNACIJ ČAMERNIK, kamnosek,
Sv. Petra nasip šte. 33, poleg mesarskega mosta v Ljubljani.

Priporočam naslednje novosti, ki so ravno izšle, ter
prosim naročil:

Zbirka narodnih pripovedek za mladino, I. in II.
zvezek, à 20 kr., s pošto 3 kr. več.

Mlinarjev Janez, slovenski junak ali vplemenitba Tehar-
janov, spisal F. Kočevar. Cena 40 kr., po pošti 43 kr.

Šmida spisi X. zvezek: Ludovik mladi izseljenec.
Cena 20 kr., po pošti 23 kr.

Bedenek: Solnce in senca, povest. Cena 15 kr., po
pošti 18 kr.

Sienkiewicz: Z ognjem in mečem, historični roman.
Cena 30 kr., po pošti 33 kr.

Vonomir-Križan: Svitoslav, povest za slovensko mla-
dino. Cena 15 kr., po pošti 17 kr.

Nakupi sem zadnje izdave Ivana Jenka „Pesmi“ ter jih
namesto po 1 gld. prodajam le po 60 kr., s pošto 63 kr.

Za birmovanje

priporočam veliko zalogo slovenskih in nemških

molitvenikov

v lepim tiskom, čedno in elegantno vezanih po najnižji ceni.
Kdor jih več naroči, dobi primeren popust.

J. Giontini, 244 3-3

trgovina s knjigami in papirjem v Ljubljani.

ADOLF VOGL
zavod za cerkvena dela
Inomost, Tirolsko
se priporoča za napravo (1397) 8-8
altarjev, lec, verkulumov,
kornih stolov, spovednic in klečal
v gotskem, romanskem in bizantinskem slogu.
Svetih podob
iz lesa, fino oljnato prevlečenih in pozlačenih vsaki velikosti.
Reliefne podobe, kakor 14 podob križevega pota.
Kristusovo telo
s križem in brez križa, fino oljnato prevlečenih za cerkve
in hiše, misijonske in poljske križe.

Jaslie.
Oljnatih slik na platno v vsaki velikosti,
kakor podob za altarje, bratovščine in zastave itd. itd.
Križevih potov
na platnu, na olje slikanih, z okviri in brez okvirjev.
Božjih grobov.
Vedno sem pripravljen dati natančnejša pojasnila, po-
slati narise in fotografije s proračuni stroškov.

Sargov	Sargov	Sargov	Sargov	Sargov	Sargov	Sargov	Sargov
KALODONT	KALODONT	KALODONT	KALODONT	KALODONT	KALODONT	KALODONT	KALODONT
pravi se	je že	je	je	so že	se rabi	naj se	se dobi po
po	priznan	neškodljiv	jako	v	pri	vedno	35 kr.
slovenski	kot	zdrav-	praktičen	tu- in ino-	dvoru	zahteva	kos v
zobna	neobhodno	stveno-	na	zemstvu	in	pristen	lekarnah,
lepota.	zobno	obla-	potovanjih	uveli	pa tudi	zaradi	dro-
	čistilno	stveno	akroma-	z	v najpri-	mnogih nič	guerijah
	sred-	preskušen.	tičen,	največjim	prostejši	vrednih	in
	stvo.	osvežujoč.	osvežujoč.	vspehom.	meščanski	ponaredeb.	parfume-
					hiši.		rijač,
							(8)

Priznanja najvišjih krogov so priložena vsakemu kosu.

Menjalnica J. C. MAYER
ima čast naznaniti ustanovo
giro - oddelka
kar naj p. n. občinstvo blagovoljno vzame
na znanje.
Imovina v giro-računu
se obrestuje, dokler se drugače ne določi, po
3% pro anno.
(Pojasnila za giro-oddelek se dobivajo brezplačno v menjalnici bančne hiše.)

Dne 21. maja.			Dne 20. maja.			Dne 19. maja.		
Papirna renta 5%, 16% davka	95	gld. 95	Ogerska zlata renta 4%	110	gld. 40	Avstr. rubeleže 20 gld.	22	gld. 25
Srebrna renta 5%, 16% davka	95	50	Ogerska papirna renta 5%	100	65	Avstr. rubeleže 10 gld.	17	50
Zlata renta 4%, davka prosta	112	85	4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	141	—	Rudolfove srečke, 10 gld.	23	50
Papirna renta 5%, davka prosta	100	75	5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	152	35	Salmove srečke, 40 gld.	63	—
Akcije avstro-ogerske banke, 400 gld.	990	—	Državne srečke l. 1864., 100 gld.	184	50	Windischgrazove srečke, 20 gld.	—	—
Kreditne akcije, 160 gld.	320	—	Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	96	25	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	150	—
London, 10 funtov strl.	119	60	Zastavna pisma	100	40	Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2880	—	—
Napoleonondor (20 fr.)	9	50	Kreditne srečke, 100 gld.	187	75	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	85	—
Cesarski cekini	5	65	St. Genois srečke, 40 gld.	62	—	Papirni rubelj	1	26
Nemških mark 100	58	57				Laskih lir 100	45	—

MERCUR menjarnična delniška
družba na Dunaju,
I., Wollzeile štev. 10.
Najkvalitetnejše se kupujejo in prodajajo v kursnem
listu navedeni vrednostni papirji, srečke, valute
in devize.
Razna naročila izvrše se najtočneje.

Za nalaganje glavnic priporočamo:
4% gallške propinacijske zadolžnice.
4%, zastavna pisma poštanske ogerske komer-
cijalne banke.
4%, komunalne obveznice ogerske hipotečne
banke z 10% premijo.
Na te papirje daje posojila avstro-ogerska banka in podru-
žnice njene.

150.000 goldinarjev
se more dobiti z jedno
promeso 1864. leta.
Cela 4%, gld., polovična 2%, gld. in 50 kr. kolek.
Žrebanje že dné 1. junija.